

NORGES HØYESTERETT

Den 27. april 2005 avsa Høyesterett dom i

HR-2005-00663-A, (sak nr. 2005/170), straffesak, anke,

A (advokat Frode Sulland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (kst. statsadvokat Geir Evanger)

S T E M M E G I V N I N G :

(1) Dommer **Støle**: Saken gjelder utmåling av straff for seksualforbrytelser, herunder to tilfeller av seksuell omgang med en seks år gammel pike, jf. straffeloven § 195 første ledd første punktum og andre ledd bokstav c.

(2) Ytre Follo tingrett avsa 21. mars 2003 dom med slik domsslutning:

”1 A, født 29 oktober 1944, dømmes for overtredelse av straffeloven § 195 første ledd første punktum og annet ledd bokstav c, straffeloven § 201 bokstav c, straffeloven § 204 første ledd bokstav d og straffeloven § 211 bokstav d (slik den lød før lovendringen 11 august 2000 nr 76), alt sammenholdt med straffeloven § 62, til en straff av fengsel i 2 – to – år og 3 – tre – måneder.

Soning av 1 – ett – år av fengselsstraffen utsettes med en prøvetid på 2 – to – år, jf straffeloven §§ 52–54.

Til fradrag i straffen går 1 – en – dag for utholdt varetekt.

2 A dømmes til å betale oppreisning til B med 75 000 – syttifemtusen – kroner, med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.
Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

3 Saksomkostninger ilegges ikke.”

(3) Påtalemyndigheten anket til Borgarting lagmannsrett over straffutmålingen. Lagmannsretten avsa 16. desember 2004 dom med slik domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endringen at straffen settes til ubetinget fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder.”

- (4) Dommen er avsagt under dissens. Tre meddommere stemte for ubetinget fengsel i ett år og ni måneder. En lagdommer og en meddommer stemte for ett år og seks måneder, mens de to øvrige fagdommerne mente at straffen burde settes til fengsel i ett år og tre måneder.
- (5) Domfelte har anket til Høyesterett over straffutmålingen.
- (6) *Jeg er kommet til at anken bør tas til følge.*
- (7) A er i dag 60 år gammel. Han er tidligere ustraffet.
- (8) Fornærmede, B, er født 4. april 1994. Hun er datter av domfeltes kones søster.
- (9) Lagmannsretten har lagt til grunn at den seksuelle omgangen skjedde morgen og kveld samme dag i slutten av februar 2001 i domfeltes bolig, der niesen var på besøk. For øvrig er det vist til det saksforhold som er beskrevet i tingrettens dom. Her heter det blant annet:

”Tiltalte har forklart at det var morgen, sønnen hadde gått. B var sikkert med han i dusjen. Hun spurte om han kan få tissen til å stå, til hvilket han svarte Ja, hvis du tar på den. Tiltalte tok deretter B med opp på rommet hvor hun sov når hun var på besøk hos dem. Tiltalte var naken. På rommet hadde han sitt digitalkamera klart til opptak og han tok det med bort til sengen og la seg på ryggen. B satte seg opp i sengen på kne og tok på hans penis. Til moren har hun forklart at Jeg tok att og fram – att og fram, det kom frø ut.

Tiltalte har forklart at han umiddelbart fikk reisning og at han tok tre bilder med minimum ca 10 sekunder mellom mens han fikk B til å masturbere seg. Da han kjente han fikk sædavgang etter ca ett minutt hoppet han ut av senga og snudde seg bort fra B, som var både sjokkert og nysgjerrig, og kom for å se. Tiltalte forklarte det hun så som Det som kommer ut når voksne lager barn – sånne frø. De kledde seg og snakket ikke mer om det. Tiltalte var skamfull, og han har gitt uttrykk for at det også var traumatisk for B. Likevel avstod han ikke fra ytterligere overgrep.

En kveld deretter, tiltalte har overfor politiet angitt dag/dager senere, men i retten sterkt hevdet at det var samme kveld, hadde han en sterk lyst til å slikke Bs kjønnsorgan. Han tilbø henne en kjærighet på pinne for å få lov til dette, og hun aksepterte. B lå naken i sin seng og slikket på kjærigheten, og tiltalte stod på kne ved siden av sengen og slikket hennes kjønnsorgan, helt til hun etter antagelig vis etter ca 3 minutter sa nå vil jeg ikke mer. Tiltalte spurte hva hun syntes om det, og hun svarte at det var ekkelt. Han leste eventyr for henne. Sønnen var i huset, på sitt eget rom.

Tiltalte har formant B til å holde overgrepene hemmelig. I den forbindelse har han nevnt både sykehus, politi og at de slemme barna kom på barnehjem om de tok på de voksnes tiss. Dette har ført til at B har hatt svært vanskelig for å fortelle om onkelens overgrep. Hun har frembudt klare signaler om angst, vært redd for å være alene og for at moren skulle gå fra henne.”

- (10) Fornærmede hadde ennå ikke fylt syv år, og lagmannsretten har lagt til grunn at de to tilfellene av seksuell omgang er å anse som ”gjentatte overgrep” i lovens forstand, jf. straffeloven § 195 andre ledd bokstav c. A fotograferte fornærmede mens hun masturberte hans kjønnsorgan. For dette er han dømt etter straffeloven § 201 bokstav c.

(11) Ved straffutmålingen tar jeg utgangspunkt i at det er tale om alvorlige seksuelle overgrep mot et lite barn. Av allmennpreventive grunner er det nødvendig å reagere strengt overfor seksuallovbrudd mot barn. Det er videre skjerpene at de straffbare handlingene utgjør et grovt tillitsbrudd overfor fornærmede og hennes foreldre. Også fotograferingen er klart straffskjerpene.

(12) A er videre dømt for besittelse av barnepornografi, jf. straffeloven § 204 første ledd bokstav d og § 211 første ledd bokstav d, sistnevnte bestemmelse slik den lød før lovendring nr. 76/2000. Domfellelsen gjelder to selvstendige straffbare handlinger. Om den første heter det i tingrettens dom:

”Tiltalte reiste til Honduras, etter det opplyste i januar 2001. Han hadde da hatt en del seksuelle fantasier, også med røtter i barndommen. Han ville leve ut disse fantasiene og har gitt uttrykk for at han hadde lyst til å fotografere barn. Han fikk kontakt med en mann som tok han til et bordell, hvor han presenterte sitt ønske om barn. Han fikk tre jenter. De kledde alle av seg. Han har gitt uttrykk for at han var litt skuffet, de hadde litt pupper og hår. Han tok ca 20 bilder av dem med sitt digitale kamera, også ett hvor en av dem holdt i hans penis. Bildene lagret han på en CD-plate da han kom hjem. Denne CD-platen fant ikke politiet ved ransakingen, og han har senere destruert den.

Retten finner at tiltalte i januar 2001 var i besittelse av barnepornografiske bilder han tok i Honduras. Retten er ikke i tvil om at det dreier seg om kjønnslige billedskildringer, poseringer og også bilde som involverer tiltaltes penis, hvor det gjøres bruk av barn, noen som må regnes som barn eller noen som er fremstilt som barn. Dette var jo nettopp tiltaltes hensikt. ...”

(13) Om tiltaltes besittelse av barnepornografisk materiale i sin bolig i Norge, har tingretten uttalt:

”Etter hvert var siktedes interesse for pornografiske bilder av små piker så stor at han i 1997 begynte å søke etter og laste ned på sin PC barneporno fra internett. Han gikk også under alias inn på chatte-kanaler og ba om pornografiske bilder av småjenter. Han fortsatte med dette i perioden til og med 2000. Det dreier seg om minst ca 100 bilder, og enkelte er dokumentert for retten, som oppfatter disse som typiske for tiltaltes besittelse av bilder. Det dreier seg om bilder som viser grovt seksuelt misbruk av unge piker, åpenbart godt under 16 år, ved at voksen mann/menn lar piken slikke sin erigerte penis, eller stikker denne inn i barnets skjede. Tiltalte foretok lagringen – oppbevaringen av bildene på sin PC og på CD-plate, for å kunne ta dem frem igjen og se på dem. Tiltalte har forklart at de tilfredstilte hans seksuelle fantasier. ...”

(14) Selv om det er tilfellene av seksuell omgang med den mindreårige niesen som blir dominerende ved straffutmålingen, dreier det seg også her om alvorlige straffbare handlinger som isolert sett ville ha ført til ubetinget fengsel av en viss varighet.

(15) De straffbare handlingene sett under ett kvalifiserer etter min mening i utgangspunktet til en straff av fengsel rundt to år. Det foreligger imidlertid formildende omstendigheter som gjør at straffen må settes vesentlig lavere.

(16) Jeg nevner først at A på et tidlig tidspunkt under etterforskningen avga en uforbeholden tilståelse for så vidt gjelder de seksuelle overgrepene mot niesen. Særlig ved sedelighetsforbrytelser har det stor betydning at overgriperen erkjenner skyld, slik at fornærmede slipper ekstra belastning under etterforskning og domstolsbehandling. Med hensyn til barnepornografi omfatter forklaringen straffbare forhold som ellers ikke fullt ut

ville ha blitt avdekket. As uforbeholdne tilståelse gir etter min mening grunnlag for en reduksjon i fengselsstraffen med seks måneder.

- (17) Det er nå gått snart fire år siden overgrepene mot niesen ble avdekket. Jeg finner det ikke nødvendig å gå detaljert inn på tidsforløpet, men peker på at hovedforhandling for tingretten ble avholdt ca. åtte måneder etter at tiltale var tatt ut og saken oversendt med begjæring om berømmelse. Deretter gikk det ytterligere godt og vel halvannet år fra påtalemyndigheten anket dommen, til hovedforhandling i lagmannsretten, noe som blant annet skyldtes at saken måtte omberammes flere ganger på grunn av at andre saker med samme forsvarer, måtte prioriteres.
- (18) Tidsforløpet må føre til en ytterligere reduksjon i straffen, som etter dette passende kan settes til fengsel i ett år og tre måneder.
- (19) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 3 – tre – måneder.

(20)	Dommer <i>Flock</i>:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(21)	Dommer <i>Gussgard</i>:	Likeså.
(22)	Dommer <i>Coward</i>:	Likeså.
(23)	Justitiarius <i>Schei</i>:	Likeså.
- (24) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 1 – ett – år og 3 – tre – måneder.

Riktig utskrift bekreftes: